

Ο Κύπριος Ήρωας και ποιητής Μιχαήλ Ζένιου (6/11/1947 - 14/8/1974)

/ [Επικαιρότητα](#)

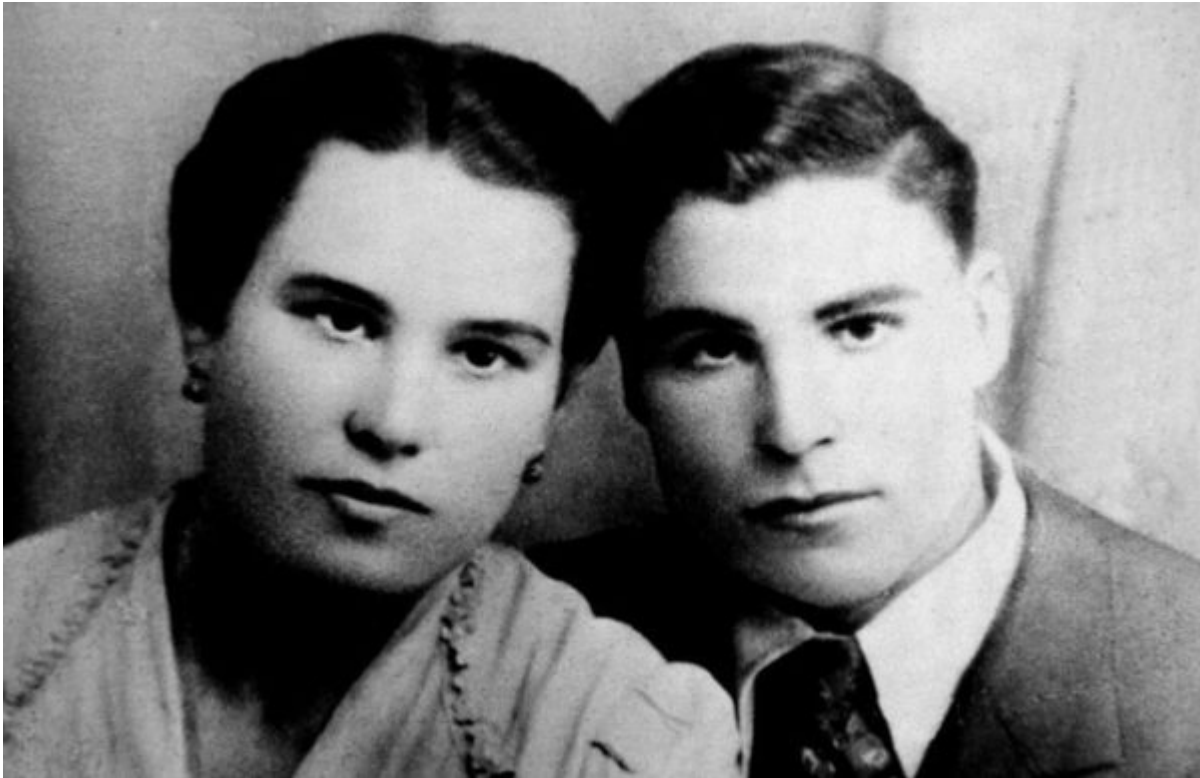

Η εργασία αυτή αναφέρεται στον ήρωα Μιχαήλ Ζένιου, που έπεσε μαχόμενος κατά την Τουρκική εισβολή του 1974. Το ενδιαφέρον μου για το θέμα αυτό οφείλεται στους ακόλουθους λόγους: Πρώτον, ο ήρωας αυτός είναι θείος μου, αδελφός του πατέρα μου, και αισθάνομαι υποχρέωση να ασχοληθώ μαζί του για να μάθω και εγώ περισσότερα αλλά και για να γίνει γνωστός και σε άλλους. Δεύτερο γιατί όλα όσα έχω ακούσει μέχρι σήμερα γι' αυτόν με πείθουν ότι ο Μιχαήλ Ζένιου ήταν ένας πολύ ξεχωριστός άνθρωπος και μου κεντρίζουν το ενδιαφέρον να μάθω όσο το δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες από τη ζωή του αλλά και από τη δράση του κατά την Τουρκική εισβολή και τέλος τις περιπέτειες που έζησε ο ίδιος αλλά και τα λείψανά του μετά τη θυσία του. Τρίτο, γιατί πιστεύω πως παρόλο που οι ήρωες του 1974 είναι εξ ίσου σημαντικοί με τους ήρωες των άλλων αγώνων του Κυπριακού λαού, δυστυχώς παραμένουν άγνωστοι στους πολλούς και ιδιαίτερα σε μας τους νέους, που πολλά έχουμε να ωφεληθούμε από το παράδειγμά τους.

Ειρήνη Ζένιου/Πεμπτουσία

Νιώθω περήφανη για τον θείο μου και δεν λυπάμαι που δεν τον έχουμε σήμερα μαζί μας, γιατί εκείνος έκανε αυτό που ο ίδιος αισθανόταν ως χρέος του απέναντι στην πατρίδα του, που τόσο πολύ αγαπούσε. Λυπάμαι όμως γιατί δεν τον γνώρισα και

στερήθηκα την επαφή με ένα πολύ σπουδαίο άνθρωπο.

Σύντομη βιογραφία

Ο ήρωας Μιχαήλ Ζένιου γεννήθηκε στο χωριό Τρούλλοι της Λάρνακας το 1947. Φοίτησε στο δημοτικό σχολείο των Τρούλλων.

Παιδί πολυμελούς οικογένειας από δέκα συνολικά παιδιά του Ζένιου και της Μαρίας, ανατράφηκε σε περιβάλλον με πλούσια πνευματική ζωή, με βαθιά πίστη στο Θεό και γνήσια αγάπη προς την πατρίδα.

Γι' αυτό, σε ηλικία μόλις 11 χρονών πήρε τον όρκο και έγινε μέλος της ANE, δηλαδή της Αλκίμου Νεολαίας της ΕΟΚΑ, που αποτελούσε την ελπίδα της Εθνικοαπελευθερωτικής Οργάνωσης των Κυπρίων.

Όταν έπρεπε να πάει στο γυμνάσιο μετοίκησε στη Λευκωσία για να μπορεί να φοιτήσει στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Εκεί δεν ήταν απλώς άριστος μαθητής αλλά και ενθουσιώδης χριστιανός με έντονη δράση ώστε να γίνει ιδρυτικό μέλος, ομαδάρχης και πρόεδρος του Χριστιανικού Ομίλου Μαθητών Παλουριώτισσας.

Τέλειωσε το κλασσικό τμήμα του Παγκυπρίου Γυμνασίου και κατάφερε να πετύχει στις εξετάσεις της Φυσικομαθηματικής Σχολής και να κερδίσει μάλιστα υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών της Ελλάδας. Αφού υπηρέτησε για 15 μήνες ως δόκιμος αξιωματικός στην εθνική φρουρά, πήγε στην Αθήνα για σπουδές. Η φοιτητική του ζωή ήταν και αυτή πλούσια σε εθνική και χριστιανική δράση και

ανθρωπιά και αναφέρεται από πολλούς μέχρι σήμερα ως παράδειγμα προς μίμηση.

Τα καλοκαίρια λάμβανε μέρος σε φοιτητικές κατασκηνώσεις στην Ελλάδα και σε αποστολές για ενίσχυση των κατοίκων των παραμεθόριων περιοχών, όπως στα ελληνοαλβανικά σύνορα στην Ήπειρο. Επίσης, επέστρεφε κατά την καλοκαιρινή περίοδο στην Κύπρο και λάμβανε μέρος ως αρχηγός, στις κατασκηνώσεις των Κατηχητικών Σχολείων Παλουριώτισσας, όπου δεν έχανε ευκαιρία να μιλά στους νέους για την πίστη στο Χριστό και την αγάπη προς την Πατρίδα, που ήταν τα δύο ιδανικά στα οποία παρέμεινε πιστός μέχρι το θάνατό του.

Αφού πήρε το πτυχίο του ήρθε στην Κύπρο για να βοηθήσει τους γονείς του και να υποστηρίξει την οικογένειά του. Δυστυχώς, δεν υπήρχαν θέσεις για διορισμό στα δημόσια σχολεία γι' αυτό εργάστηκε ως καθηγητής Φυσικής σε Ιδιωτικές Σχολές αφήνοντας τις πιο άριστες εντυπώσεις στους συναδέλφους, στους γονείς και στους μαθητές του.

Ο Μιχαήλ Ζένιου ανατράφηκε με την ελληνορθόδοξη παιδεία και πρόσφερε με τη σειρά του στη νεολαία τις πολύτιμες εμπειρίες της πνευματικής του ζωής. Δούλεψε ακούραστα για το καλό της νεολαίας της κοινότητας των Τρούλλων, που τον γέννησε, και της κοινότητας της Παλλουριώτισσας, που τον φιλοξένησε.

Παρόλο ότι έζησε λιγότερο από 27 χρόνια, ο ήρωας ήταν πολυγραφότατος. Διασώζονται ομιλίες, ποιήματα, άρθρα και επιστολές του, σε χειρόγραφα ή δημοσιευμένα σε διάφορα περιοδικά.

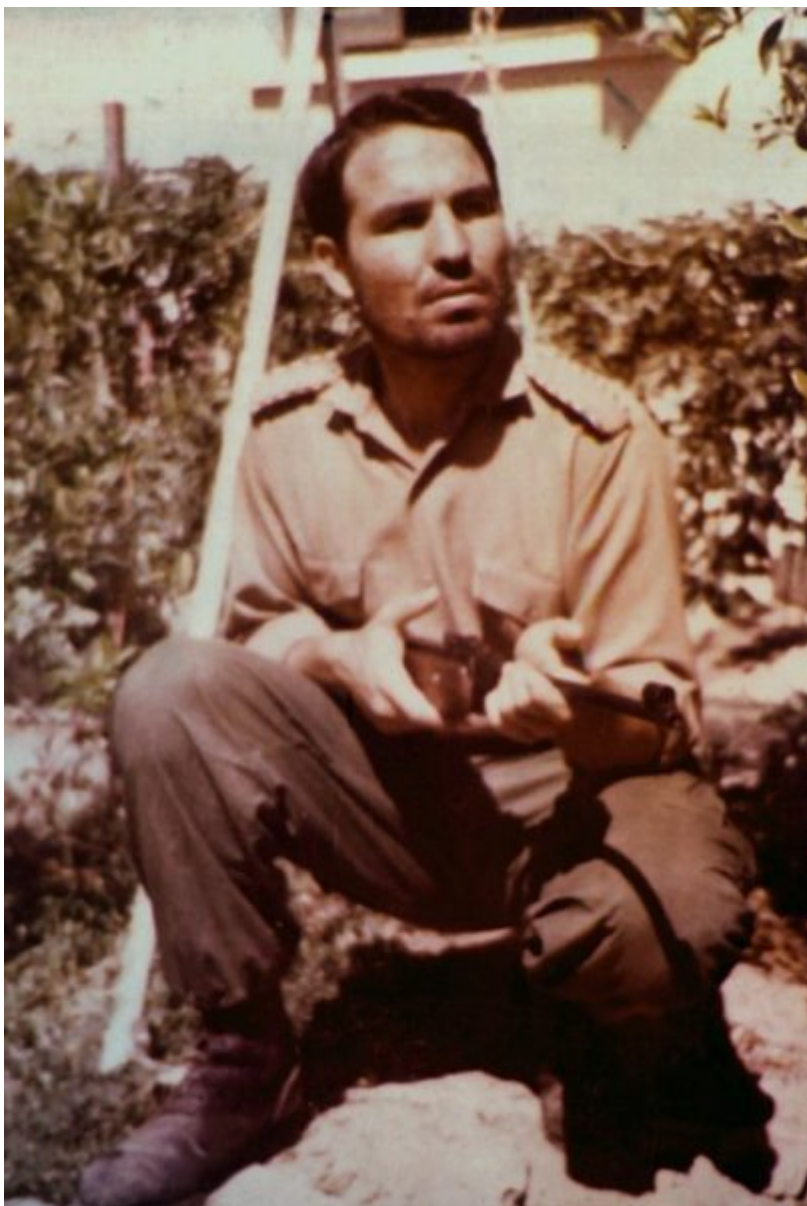
Έπεσε μαχόμενος ως έφεδρος ανθυπολοχαγός για την υπεράσπιση της ελευθερίας της Κύπρου στις 14 Αυγούστου 1974 στην ακριτική περιοχή του Βορείου Πόλου στη Λευκωσία και τον έθαψαν χωρίς κηδεία σε ομαδικό τάφο στο Κοιμητήριο Λακατάμειας, το οποίο είχε μετατραπεί σε στρατιωτικό κατά την περίοδο της Τουρκικής εισβολής.

Το 2001 βρέθηκε μετά από περιπέτειες ολόκληρο το λείψανό του και στις 27 Οκτωβρίου του ίδιου χρόνου έγινε η κηδεία του ήρωα με απόδοση τιμών από την Εκκλησία και την Πολιτεία.

Τα τραγικά γεγονότα του 1974

Οι μαύρες μέρες του πραξικοπήματος και του αλληλοσπαραγμού τον βρίσκουν πιστά και απαρασάλευτα προσηλωμένο στις αρχές της δημοκρατίας και της νομιμότητας. Όταν άκουσε πως έγινε το πραξικόπημα έκλαψε πικρά, γιατί, όπως εξήγησε ο ίδιος, το πραξικόπημα θα γινόταν αφορμή «να μισήσουν οι Κύπριοι την Ελλάδα». Γι' αυτό όταν κλήθηκε από την πραξικοπηματική κυβέρνηση να

παρουσιαστεί ως έφεδρος ανθυπολοχαγός, αρνήθηκε, αψηφώντας τις συνέπειες, λέγοντας πώς δεν ήθελε να λάβει μέρος σε αδελφοκτόνο πόλεμο. Μόλις, όμως, άκουσε ότι πάτησαν στην Κύπρο οι Τούρκοι έτρεξε να υπερασπιστεί τα άγια χώματα της πατρίδας μας. Στην πρώτη γραμμή του μετώπου, στην ακριτική περιοχή του Βορείου Πόλου στη Λευκωσία, ανέλαβε το χειρισμό του μοναδικού όλμου που υπήρχε. Με υπεράνθρωπες προσπάθειες και πίστη στο Θεό ότι δε θα επέτρεπε στους Τούρκους να πάρουν τη γη μας, πολεμούσε καταφέροντας βαριά πλήγματα στον εχθρό. Οι συμπολεμιστές του θαύμαζαν το θάρρος αλλά και την καλοσύνη, την ανθρωπιά και την ευαισθησία του. Διηγούνται ότι το βράδυ τον έβρισκαν γονατιστό μέσα σε κάτι θάμνους, να προσεύχεται στον Θεό και να κλαίει που αναγκάζεται να σκοτώνει για την υπεράσπιση της πατρίδας του.

Στη δεύτερη εισβολή ο Μιχαήλ Ζένιου πάλι εκεί, στην πρώτη γραμμή του μετώπου. Με τον όλμο του κατάφερε να καθυστερήσει την προέλαση των τανκς. Αλλά οι εχθροί ήταν πολλοί, τα τανκς, τα αεροπλάνα και οι τούρκικοι όλμοι έριχναν βροχή

από βλήματα. Και τότε ο νέος Αυξεντίου έστειλε τους στρατιώτες του σε ασφαλισμένο μέρος και έμεινε μόνος με τον ξάδελφό του Σπύρο Βάσου Παπαχαλαάμπους, που ήταν στην ομάδα του, να χειρίζονται τον όλμο. Το μεσημέρι της 14ης Αυγούστου, παραμονή της Κοίμησης της Θεοτόκου, κοιμήθηκε, αφού τον κτύπησε το φονικό βλήμα του Τούρκου κατακτητή, που τραυμάτισε μαζί και τον αγαπημένο του ξάδελφο.

Έτσι είναι που ο Μιχαήλ Ζένιου πέρασε στο πάνθεο των ηρώων, έτσι είναι που έγινε σύμβολο εθνικής περηφάνιας, φιλιώνοντας την αρετή με την αντρεία, τη λεβεντοσύνη με τον πατριωτισμό, την ακλόνητη πίστη προς το Θεό με την πλήρωση του ιερού καθήκοντος προς την Κύπρο μας.

Λέει ο Γρηγόρης Χόπλαρος, Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης, στον επιμνημόσυνο λόγο του: «Στην πιο όμορφη της νιότης του ώρα, ο Μιχαήλ Ζένιου, περισσά απλός και ταπεινός, λουσμένος το φως, με μια χριστιανική και ελληνική ποιότητα ψυχής ανυπέρβλητη, με όλη την αδιαφιλονίκητη πραότητα και γλυκύτητα του χαρακτήρα του, σκόρπισε τη λάμψη του στους ουρανούς των εθνικών μας πεπρωμένων και απέδειξε ότι ήταν αληθινά τα λόγια του σταυραετού του Μαχαιρά Γρηγόρη Αυξεντίου όταν έλεγε πως τ' αληθινό μπόι των ανθρώπων μετριέται πάντα με το μέτρο της λευτεριάς».

«Αγνοούμενος» για 27 χρόνια

Ο Μιχαήλ Ζένιου για πολλά χρόνια ήταν ανάμεσα στους ακήδευτους νεκρούς της εισβολής. Η μεγαλύτερη αδερφή του, η Παρασκευή, που ανήκε στο νοσηλευτικό σώμα, μαθαίνοντας ότι είχε μεταφερθεί κτυπημένος στο Νοσοκομείο, τον έψαχνε ανάμεσα στους τραυματίες. Όταν δεν τον βρήκε, πήγε να τον ψάξει και ανάμεσα στους νεκρούς. Έξω από το νεκροτομείο είδε να κουβαλούν πτώματα και να τα φορτώνουν σε ένα φορτηγό. Εκεί της είπαν ότι περιλαμβάνεται στον κατάλογο των νεκρών. Ζήτησε να τον δει, μα δεν την άφησαν. Έμαθε όμως πως θα μεταφέρουν τους νεκρούς στη Λακατάμεια. Τους ακολούθησε μέχρι το κοιμητήριο και εκεί, σφίγγοντας την καρδιά της, ανέβηκε στο φορτηγό και ανακάλυψε τον αδελφό της τυλιγμένο σε ένα σεντόνι, κάτω από κάποιον άλλο νεκρό της εισβολής. Τα χαντάκια ήταν έτοιμα να δεχτούν τα άψυχα παλικάρια, μαζί και τον αδελφό της, σε ομαδικούς τάφους, χωρίς κηδεία, τον ένα πλάι στον άλλον.

Πέρασαν χρόνια και άρχισε η διαδικασία της εκταφής των νεκρών για να διαπιστωθεί η ταυτότητα του καθενός. Η μητέρα και τα αδέλφια του ήρωα δώσανε αίμα για να μπορέσουν οι επιστήμονες να εντοπίσουν τα λείψανά του. Η διαδικασία όμως καθυστέρούσε, μέχρι το σημείο που η αδελφή του που τον είχε δει νεκρό στο φορτηγό, να αρχίσει να αμφιβάλλει αν ήταν πραγματικά εκείνος. Η οικογένεια του

ήρωα πληροφορήθηκε αργότερα ότι οι επιστήμονες βρήκαν και ταυτοποίησαν το κάτω μέρος του λειψάνου του, όμως δεν έβρισκαν το πάνω μέρος. Τι είχε συμβεί; Ο Μιχαήλ Ζένιου ήταν μεγαλόσωμος, ψηλός και γεροδεμένος. Όταν τον έριξαν στον ομαδικό τάφο, επειδή δεν τον χωρούσε, έπεσε λοξά. Κι' όταν τη δεκαετία του 1980 ξέθαψαν τους Ελλαδίτες για να τους δώσουν στους δικούς τους, ξέθαψαν το πάνω μέρος του ήρωα, που βρισκόταν κάτω από ταφόπλακα με το όνομα ενός Ελλαδίτη νεκρού και τον έδωσαν στους δικούς του. Εκείνοι, αναγνώρισαν από κάποια σημάδια ότι αυτός δεν ήταν ο δικός τους νεκρός και έτσι το πάνω μέρος του λειψάνου του ήρωα παρέμεινε στα ... «αζήτητα» σε ένα κιβώτιο στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας, όπου είχαν μεταφερθεί τα λείψανα των Ελλαδιτών πεσόντων. Εκεί ανακάλυψαν τελικά και το πάνω μέρος των λειψάνων του και κάλεσαν την οικογένεια να τον δουν για να πειστούν ότι αυτός ήταν ο γιος, αδελφός, θείος Μιχαήλ Ζένιου!

Γράφει ο Βορειοηπειρώτης λογοτέχνης Πέτρος Τσερκέζης στην εφημερίδα της Βορείου Ηπείρου «Αφύπνηση»: «Η καρδιά της μάνας, φτιαγμένη από αγάπη, στοργή και ελπίδα, περίμενε την επιστροφή του παλικάριού της, όπως ακόμα μέχρι σήμερα δεκάδες μαυροφορεμένες, με τις φωτογραφίες των αγαπημένων τους, βγαίνουν και διαμαρτύρονται στο Λήδρα Πάλας, κουβαλώντας ένα τριαντάχρονο πένθος στους ώμους τους. Φαίνεται πως οι φαρδιοί ώμοι της κυρίας Μαρίας είχαν φτιαχτεί για να κρατήσουν το βαρύ φορτίο της ζωής και του θανάτου. Το θάνατο τον αποδέχτηκαν αργά. Όταν βρέθηκαν τελικά τα οστά του παλικάριού, αλλού το κεφάλι και το πάνω μέρος του κορμού κι αλλού η λεκάνη και τα κάτω άκρα και

αποσαφηνίστηκε η ταυτότητα του με τη μέθοδο του DNA. Ένα μνημειώδες λαϊκό προσκύνημα στην εκκλησία της Παλλουριώτισσας και στη γενέτειρά του, Τρούλλους, για να του δώσουν τον ύστατο φόρο τιμής και να τον συνοδέψουν στο πάνθεο των ηρώων, όπως ταιριάζει στους μεγάλους ήρωες, στα πρωτοπαλίκαρα του λαού που έφυγαν στις σκληρότατες και αιματηρές μάχες του 74 ενάντια στον Αττίλα. Η καρδιά της μάνας ράγισε ξανά, δάκρυσαν τα μάτια της, ενώ η ψυχή της πλημμύρισε από περηφάνια, όπως τα μάτια των ανθρώπων που τον σήκωναν στα χέρια, που τον σήκωναν στους ώμους, ψηλά, ψηλά στο ζενίθ της δόξας των ηρώων. Δε λύγισαν οι ώμοι της γριάς μητέρας, γιατί η ζωή είχε μάθει εκείνα τα χέρια και τους ώμους της να δουλεύουν και ν' αντέχουν. Με τα δυνατά της χέρια, εκείνη, όχι μόνο είχε μπορέσει να κρατήσει και να θρέψει την πολυμελή οικογένειά της, αλλά και να σπουδάσει όλα τα τέκνα και να τα μορφώσει σαν άξιους πολίτες μιας νέας κοινωνίας».

Ο Ποιητής Μιχαήλ Ζένιου

Ο Μιχαήλ Ζένιου ήταν και σπουδαίος λογοτέχνης. Έγραφε ποιήματα για τη λευτεριά, για την αγάπη του για την πατρίδα μας και την πίστη στον Θεό. Πέρα από τα ποιήματά του σώζονται επίσης διάφορα άλλα κείμενά του, όπως ομιλίες σε εθνικές και εκκλησιαστικές γιορτές και εκδηλώσεις και επιστολές του σετο οικογενειακό και φιλικό του περιβάλλον, από τις οποίες φαίνονται η βαθιά του πίστη στο Θεό, η φιλοπατρία του αλλά και η ωριμότητά του, που του επιτρέπει να στηρίζει και να συμβουλεύει ακόμα και μεγαλύτερούς του, που του ζητούσαν τη συμβουλή του.

Στην κατασκηνώσει ως Αρχηγός
Στην κατασκήνωση ως Αρχηγός

Ένα ποίημά του για την αγαπημένη του Βόρειο Ήπειρο, που έγραψε όταν ήταν σε κατασκήνωση στα ελληνοαλβανικά σύνορα είναι το ακόλουθο, που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Η Δράσις μας», στην Αθήνα:

Μήνυμα στην σκλάβα γη

(Εμπνευσμένον από την κατασκήνωσιν της Χριστιανικής Φοιτητικής Δράσεως στην ακριτική περιοχή της Κονίτσης στα ελληνοαλβανικά σύνορα)

Ο Σαραντάπορος κυλά

θλιμμένος τα νερά του

κι είναι πνιγμένο βογγητό
το αργοκύλισμά του
Δάκρυα καυτά στην κοίτη του
κυλούν και πάν μακριά μας
και παίρνουνε στη σκλάβα γη
κομμάτια απ' την καρδιά μας
-Χαιρέτησε τους αδελφούς
ποτάμι αγαπημένο
όπου στενάζουν και πονούν
και μην κυλάς θλιμμένο
-Δος τους ελπίδα κι ανδρεία
και γλυκομίλησέ τους
για τη γλυκιά τη Λευτεριά
και παρηγόρησέ τους
-Ψιθύρισέ τους μυστικά
για τη λαμπρή τη μέρα
που θα τους πάεις όλος χαρά
της Λευτεριάς αγέρα
-Μα ως τότε ας ζουν με υπομονή
κι ας τρέφουν την ελπίδα
πως θα μας δώσει ο Ουρανός
τρανή ξανά πατρίδα!

Ένα ποίημα που είχε δημοσιευτεί στο περιοδικό «Ανεβαίνοντας» στα 18 του χρόνια και αποδεικνύει τη βαθιά του πίστη στο Θεό και τον προσωπικό του πνευματικό

αγώνα είναι:

Αναμνήσεις

Παληά μου χρόνια αξέχαστα

Παιδιάστικά μου χρόνια,

Μαζί σας περπατούσα ξέγνοιαστα

Κι' έπαιζα αδιάκοπα στ' αλώνια.

Τώρα στη δύση της ζωής

Αναζητάω τη ξεγνοιασιά και τη γαλήνη

Και την ειρήνη της ψυχής

Που τώρα φεύγει και μ' αφήνει.

Πάνε τα χρόνια κι' οι ελπίδες

Χάνονται στο σκληρό το παρελθόν,

Φεύγουν τα φώτα κι' ακτίδες

Και σβήνονται στον ουρανό.

Μα πάντα μια ελπίδα ζη

Και μια ακτίδα μένει

Μες' την ψυχή μου την αγνή:

Η αγάπη Του η ευλογημένη.

Απόδοση τιμών στον Μιχαήλ Ζένιου

Η Εκκλησία και η Πολιτεία, οι στρατιωτικές αρχές, οργανωμένα σύνολα και μεμονωμένα άτομα έχουν εκφράσει σε διάφορες περιόδους και με διάφορους τρόπους την ευγνωμοσύνη τους προς τον ήρωα Μιχαήλ Ζένιου για τη θυσία του.

Σε ένδειξη τιμής και ευγνωμοσύνης προς τον ήρωα, αφιέρωσαν δρόμους στο όνομά του οι Δήμοι Λευκωσίας, Αγλαντζιάς, Έγκωμης και Αραδίππου και οι κοινότητες Τρούλλων και Ορόκλινης.

Στην Παλλουριώτισσα και στους Τρούλλους τελείται κάθε χρόνο μνημόσυνο, ενώ και στις δύο κοινότητες αφιερώθηκαν στο όνομά του αίθουσες των Κατηχητικών Σχολείων και έγιναν προς τιμήν του αγώνες και άλλες εκδηλώσεις. Στους Τρούλλους κτίζεται στη μνήμη του το εξωκλήσι της Παναγίας 'Ρόδον το Αμάραντον'.

Στο στρατόπεδο Γεωργίου Κάρου στο Ακάκι υπάρχει μνημείο προς τιμήν του

Γεωργίου Κάρου, αγωνιστή της ΕΟΚΑ και του Μιχαήλ Ζένιου, έφεδρου ανθυπολοχαγού μαζί με τους πεσόντες του 211 Τάγματος Πεζικού.

Στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας υπάρχει κενοτάφιο του ήρωα, ενώ ο Τάφος του, βρίσκεται στους Τρούλλους μαζί με τον Τάφο του πατέρα του, που δεν άντεξε το χαμό του και κοιμήθηκε επτά μήνες μετά τη θυσία του γιού του.

Προς τιμήν του ήρωα γράφτηκαν διάφορα ποιήματα, τραγούδια, νεκρολογίες και επιμημόσυνοι λόγοι, από γνωστούς, φίλους, συγγενείς και επίσημα πρόσωπα. Δημοσιεύεται στη συνέχεια ποίημα του αδελφού του ήρωα Ιωάννη Ζένιου, από το περιοδικό «Ανεβαίνοντας».

Γράμμα στο νεκρό ανθυπολοχαγό του Βορείου Πόλου

Γλυκά κοιμήσου, αδελφέ μου, αγαπημένε.

Τυχερό τούτο το χώμα,

που δέχτηκε την κλήση της ταφής σου.

Γλυκά κοιμήσου, αδελφέ μου, αγαπημένε,

στην αγκαλιά τούτου του τόπου,

που' χες κρυφά τόσο αγαπήσει.

Γι' αυτό το χώμα, που σε σκέπασε για πάντα,

έδωσες και την ύστερη πνοή σου.

Γλυκά κοιμήσου, αδελφέ μου, αγαπημένε,

γιατί κι' εκείνη, που τη ζωή της ένωσε μαζί σου

«κι' αν την όψη σου ξεχάσει,

την ψυχή σου δεν ξεχνά»

Λεβεντόκορμε, κοιμήσου

τον ύπνο της χαράς και της γαλήνης.

Λεβεντόψυχε, κοιμήσου

γιατί το αίμα σου θεμέλιωσε τη νίκη.

Κοιμήσου, αγωνιστή της Λευτεριάς
κι' η Λευτεριά ροδίζει στο νησί μας.
Κοιμήσου, του Χριστού τραγουδιστή
κι' ο Βάρβαρος δεν τούρκεψε τη γη μας.
Γι' αυτό γλυκά και ήσυχα κοιμήσου...

Επίλογος

Ο ήρωας Μιχαήλ Ζένιου, παρομοιάστηκε από ορισμένους με τον Γρηγόρη Αυξεντίου γιατί όπως και εκείνος, έστειλε τους στρατιώτες του να προστατευθούν και έμεινε ο ίδιος μόνος με τον ξάδελφό του να χειρίζεται το μοναδικό στοιχείο όλμου που είχαν στη διάθεσή τους. Άλλοι τον παρομοιάζουν με τον Ευαγόρα Παλληκαρίδη, γιατί όπως και εκείνος, ήταν ποιητής και νέος. Άλλοι μίλησαν για το «γελαστό παιδί», που «σκοτώσαν οι εχθροί μας», σύμφωνα με το γνωστό τραγούδι του Μίκη Θεοδωράκη, λόγω του ευχάριστου χαρακτήρα του. Άλλοι μίλησαν για τον «χαμένο ανθυπολοχαγό του Βορείου Πόλου» κατά το ποίημα του Ελύτη «για το χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας», θυμίζοντας την ίδια ώρα την αγάπη του για τη Βόρειο Ήπειρο.

Ένα είναι σίγουρο. Πως ο Μιχαήλ Ζένιου είναι ένας ακόμα ήρωας της Κύπρου μας, ένας ακόμα μάρτυρας της πίστης μας, για τον οποίο πρέπει να είμαστε περήφανοι και μελετώντας περισσότερο τη ζωή και το θάνατό του, να τον έχουμε σαν οδηγό μας στα δύσκολα χρόνια που περνούμε.

Βιβλιογραφία

1. Ομιλία Υπουργού Άμυνας στο μνημόσυνο του ήρωα Μιχαήλ Ζένιου
<http://www.mod.gov.cy/mod/mod.nsf/All/0D5202B259E2EF92C22574F6004436AF?OpenDoc>
2. Ομιλία Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού στο μνημόσυνο του ήρωα Μιχαήλ Ζένιου
<http://www.cyprus.gov.cy/moi/pio/pio.nsf/All/47134BB1292CF88EC22572170053516B?Open>
3. Ομιλία Υπουργού Γεωργίας στο μνημόσυνο του ήρωα Μιχαήλ Ζένιου
[http://www.cyprus.gov.cy/moa/agriculture.nsf/0/721db1e761e218bdc2257379004115bc/\\$F](http://www.cyprus.gov.cy/moa/agriculture.nsf/0/721db1e761e218bdc2257379004115bc/$F)

4. Ομιλία Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης κ. Γρηγόρη Χόπλαρου στο μνημόσυνο του ήρωα Μιχαήλ Ζένιου
 5. Ομιλία Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης κ. Ανδρέα Σκοτεινού στο μνημόσυνο του ήρωα Μιχαήλ Ζένιου
 6. Επικήδειος Λόγος Υπουργού Εξωτερικών στο μνημόσυνο του ήρωα Μιχαήλ Ζένιου
 7. Επικήδειος Λόγος Ιωάννη Ζένιου στο μνημόσυνο του ήρωα Μιχαήλ Ζένιου
 8. Πεσόντες Παγκυπρίου Γυμνασίου <http://agrino.org/pangyprio/persta.html>
 9. Περιοδικό «Ανεβαίνοντας», Λευκωσία
 10. Περιοδικό «Η Δράσις μας», Αθήνα
 11. Περιοδικό «Αγροτικά Νέα», Αθήνα
 12. Εφημερίδες «Φιλελεύθερος», «Σημερινή», «Πολίτης», Λευκωσία
 13. Εφημερίδα «Πελοπόννησος», Πάτρα
 14. Εφημερίδα «Αφύπνιση», Αργυρόκαστρο Βόρειο
- Για περισσότερα κείμενα και φώτο: Ηρωομάρτυρας Μιχαήλ Ζένιου